

versenyen is a Savaria Szimfonikus Zenekar muzsikál. Grazba is megyünk majd, ahol kamarazenekarunk fel lép az ifjú tehetségek koncertjén. Szívesen működünk közre ilyen előadásokon, hiszen sok új impulzust, érdekes ötletet kaphatunk az ifjú zenészekről. Mindig jót tesz egy darabnak az újraértelmezés, s az, hogy az együttes is megtapasztalhatja, nem csak egyetlen módon lehet valamit eljátszani. Ez frissen tartja a társulatot, ráadásul sok olyan művésszel is megismerkedünk,

akikkel később is szívesen muzsikálnánk együtt. Egyébként ez a változatosság korábban is jellemző volt az együttesünkre, hiszen volt olyan időszak a történetünkben, amikor nem volt állandó dirigensünk, mindig más és más karmesterrel dolgoztunk. Jó a mostani vendégjárás is, hiszen így nem fásulunk bele az „állandóságba”, készen kell állnunk az újabb és újabb kihívásokra és művészi megoldásokra – ráadásul ez elősegíti a színvonal megőrzését is ...

R. Zs.

Kelet és Nyugat metszéspontjában

Beszélgetés Káel Csabával, a Műpa vezérigazgatójával

Végéhez közeledik a Műpa idén is tartalmas évada, és a már bevezetett, hagyományos eseménysorozatok mellett, mint például a Budapesti Wagner-napok, egyre markánsabban rajzolódik ki az intézmény műsorpolitikájában az a törekvés, hogy egyrészt lehetőséget adjon fiatal nemzetközi sztároknak a bemutatkozásra, másrészt közvetítő szerepet töltsön be a régióban Kelet- és Nyugat-Európa zenekultúrája között. Az elmúlt évad szimfonikus zenekari mérlegéről, valamint a jövő évad terveiről kérdeztük Káel Csabát, a Műpa vezérigazgatóját

■ *Milyen arányt képviselnek a saját szervezésű szimfonikus zenei koncertek a Műpa programján?*

– Budapest képvisel egy bizonyos szimfonikus zenekari kultúrát – sokan vitatkoznak azon, hogy ez sok, vagy kevés. Mi úgy gondoljuk, hogy ez egy adottság, és az a feladatunk, hogy éljünk vele, és próbáljuk meg kiaknázni a benne rejlő lehetőségeket. A Felfedezések című sorozatunkban ezt azzal próbáljuk fűszerezni, hogy új műveket, új szólistákat hívunk meg, a jövő évadban pedig azt az új karmestergenerációt mutatjuk be, amelyből kikerültek a karmesterverseny győztesei. Érdemes itt beemelni egy másik szempontot is: nagyon fontos számunkra, hogy most, amikor a kulturális turisztikai építkezés már elért egy szintet – hiszen egyre gyakrabban érkeznek hozzánk külföldi turisták nemcsak a budapesti koncertérett, hanem a fővárosi kulturális kínálat miatt is – akkor saját művészeinket, zenekarainkat próbáljuk meg úgy helyzetbe hozni, hogy vonzó programot nyújtsanak ennek a célcsoportnak, nemcsak a világhírű sztárok, hanem a magyar kiválóságok és a pályakezdő ígéretes előadóművészek is.

■ *Arra vonatkozóan van esetleg információjuk, hogy azok a külföldi turisták, akik kimondottan a kulturális események miatt jönnek, elsősorban mely régiókból érkeznek?*

– Nagyon sokáig a német látogatók voltak túlsúlyban. Most érdekes módon jó pár angol érkezik, vala-

mint szép számban francia közönség, mellettük pedig olaszok, és spanyolok látogatják többségükben a rendezvényeinket.

■ *A környékből, régiókból, ami magától adódna, mondjuk Szlovákiából, Horvátországból, Romániából mennyien jönnek?*

– Erről kevesebb az információnk, már csak azért is, mert ezt nagyon nehéz mérni: tulajdonképpen információnk leginkább az internetes jegyvásárlás alapján van. Az előadásaink során az a benyomásunk, hogy sok olyan látogatót is el tudunk érni, aki egy hétvégére érkezik, de a kulturális programjaink felkeltik az érdeklődését, amikor körülnéz, hogy mi van a városban. Jellemzően ők azok, akik a helyszínen, a jegyirodában személyesen vesznek jegyet, vagy a szálloda segít nekik a belépők foglalásában-megvásárlásában, ezeket a nézőket tehát kevésbé tudjuk mérni.

■ *A szállodákkal milyen a kapcsolatuk?*

– Nagyon jó kapcsolat, szoros partneri együttműködésben dolgozunk: a szállodaigazgatóktól kezdve egészen a recepciószokig, hiszen ők azok akik közvetlenül találkoznak a vendéggel és felhívják a figyelmet az egyes programokra.

■ *Esetleg nem terveznek olyan kampánysorozatot, amely éppen a szomszédos régiókat célozná meg?*

– A kampányaink különböző fókusszal és időszakosan futnak, de folyamatosan célba vesszük ezeket a régiókat. Most például a Visegrádi Négyek kapcsán közreműködünk koncertek szervezésében, és éppen azzal hívjuk fel a figyelmet magunkra, hogy élményszerűen mutatjuk meg: a V4-ek nem egy mesterségesen kreált politikai-földrajzi szövetség, hanem Közép-Európa, illetve a térség természetes kulturális kapcsolatrendszere, ami igenis kitermel világsztárokat. Van egyfajta belénk nevelt kisebbségi komplexus, amelynek következtében Magyarországon sem hisszük el addig valakiről, hogy milyen jó – legyen az zenekar, vagy szólista –, amíg nem hasonlítjuk össze egy külföldi sztárral. Szerencsére az elmúlt években számos alkalommal léptek fel itt a Müpában világhírű külföldi alkotók magyarországi művészekkel közösen. Sokan ekkor csodálkoztak rá, hogy milyen kivételes tehetségű egy-egy hazai zenekar, vagy szólista. Azt gondolom, hogy van mire büszkének lennünk, és meg kell tanulnunk még inkább láthatóvá tenni ezeket az értékeket.

Lengyelországban például az elmúlt 3-4 évben hat hangversenytermet adtak át. Ez hatalmas szám. Nekik tehát szükségük van tartalomra. A művészeinknek pedig élmény ezekben az új, modern akusztikájú koncerttermekben színpadra állni. Nyugat-Európa-hoz képest a régióknak egyre aktívabb: most kezdünk igazán investálni a művészeti területen, van igény a kultúrára. Budapest pedig hihetetlenül sikeres ebben a tekintetben. A külföldi sztárok, zenekarok kimondottan nagy örömmel jönnek a Müpába és amit különösen szeretnek, az a közönség. Néhány éve az egyik koncertje után Sir John Eliot Gardiner is megjegyezte, hogy nekünk sokkal jobb a közönségünk, mint Bécsnek. Majd kisvártatva a saját angol humorával azt is hozzátette: mert hogy itt kevesebb a turista. Ezzel azonban azt is elismerte, hogy a mi közönségünk sokkal hozzáértőbb.

Igen, én is gyakran tapasztalom a hangversenyeken, hogy a sokszor zavaró köhögőrohámok mellett – vagy ellenére –, rendkívül feszült figyelem kíséri a valóban nívós produkciókat.

– Budapesten valóban fantasztikus csendek vannak. És a siker legnagyobb kifejezője a csend. Úgy érzem, hogy a magyar és az európai szimfonikus zenekari kultúrának Budapest egyre jelentősebb centruma. Ezt külső körülmények is elősegítik. A két nagy városfesztiválunk, a Budapesti Tavasz Fesztivál és a CAFe Budapest Kortárs Művészeti Fesztivál a budapesti kulturális élet esszenciáját nyújtja, amelybe ha valaki belecsöppen, akkor azonnal azt érzi, hogy érdemes ide máskor is visszatérni. Mert ha nem is ilyen töménységben, de hasonló élmények fogják várni. Mindez csábítóan hat.

Amennyire én tudom, van két szimfonikus zenekari együttműködésük is. Az egyik a Bécsi Filharmonikusokkal, akiket évtizedekig nélkülöznünk kellett Budapesten,

a másik pedig Sage Gateshead zenekarával, a Royal Northern Sinfoniával, amely szintén az elmúlt hetekben járt itt.

– A Bécsi Filharmonikusok szinte rezidens zenekarunk, évi egy-két alkalommal lépnek fel itt. A Royal Northern Sinfonia is idén márciusban járt nálunk, és a Müpa egyik testvérintézményének – tagjai vagyunk az Európai Koncerttermek Szövetségének (ECHO), amely a 21 legfontosabb európai hangversenytermet tömöríti – a Sage Gatesheadnek a rezidens zenekara. A szövetségen belül nagyon szorgalmazom, hogy erősebben képviseljük egymás érdekeit. A Rising Stars nevű sorozatunk esetében, amely pályakezdő, fiatal művészeknek ad lehetőséget a bemutatkozásra, mindez elég jól működik. Nagyon nagy sikere van ennek a sorozatnak, aminek én rendkívül örülök, mivel a hanglezgyártás megszűnésével a szakmának eltűnt egy nagyon fontos promóciós területe. Régen, ha egy nagy lemeztársaság, mint a Decca Records, vagy a Deutsche Grammophon kiadott egy lemezt, akkor az a magazinokban, az óriásplakátokon hír volt, és jelentős szerepet játszott a komolyzenei sztárképzés folyamatában. Bármennyire is furcsán hangzik, de ma nagyon nagy probléma, hogy nincs elég világsztárunk. Mindeddig ugyanis az internetes formációk elsősorban a könnyűzenei műfajokra összpontosítottak, ezért a komolyzenei műfajokban nekünk is dolgoznunk kell azon, hogy a kiemelkedő alkotók igazi ikonokká váljanak.

Úgy érzi, hogy a sztárokat régen a komolyzenei piacon a lemezcégek építették fel, és most kiesett ez a szegmens? Lehet, hogy az ő szerepüket veszi majd át az internetes follower-szisztéma, bár itt elsősorban az amatőrök kapnak teret.

– Én ebben nem nagyon hiszek, mint ahogy általában a promóciós céllal megteremtett erőltetett, mesterséges műfaji fúziókban sem. Úgy gondolom, hogy minden

műfaj azért jött létre, mert próbálja megteremteni a lehető legtökéletesebb keretet az adott tartalomnak. Nekünk is van olyan sorozatunk, ami fiatalokat szólít meg, de nem egyfajta hibrid egyveleg akar lenni, hanem arra példa, hogy miként lehet kreatívan bemutatni szimfonikus eszközökkel egy könnyebb műfajú dolgot. Itt formanyelvek és irányzatok valódi találkozása jön létre. Én abban hiszek, hogy minden műfajnak megvan az ereje, és azon belül kell fejlődni. Nem kell egy gyereknek tizenvalahány éves korában beülni egy Wagner-előadásra, de fel kell és fel lehet készíteni erre az utazásra, élményről-élményre.

■ *Az ifjúsági sorozatok éppen ennek a felkészítésnek lennének az egyes állomásai...*

– Ez nagyon-nagyon lényeges, és hál'Istennek egyre több intézmény felfogta ennek a jelentőségét. A Műpának nagyon gazdag az ifjúsági, illetve gyermekprogram kínálata. Gyakorlatilag az újszülöttektől az egyetemistákig minden korosztállyal foglalkozunk. De ez soha nem elég. Ez folyamatos befektetés és gondolkodás – a jövő nézőiben, a jövő nézőiért. Azt az élményt kell átélhetővé tenni a gyerekek számára, hogy valójában nem nekünk fontos, hogy ők itt legyenek, hanem nekik. Ez nagyon nehéz út, mert ma, amikor ez a „kütyüvilág” ural mindenkit, és a gyerekek gyakorlatilag egymással sem teremtenek élő kapcsolatot, akkor mi valami olyasmit nyújtunk, ahol viszont kapcsolatba kerülhetnek egymással és velünk. Egyszeri és megismételhetetlen élmények érik őket. Az előadóművészet éppen ettől fantasztikus, valamint attól is – ahogy fogalmazni szokták –, hogy kiragad minket a hétköznapiokból. Ha egy koncertre beül valaki, akkor nincs távirányító, nincs mobiltelefon a kézben, hanem igazi jelenlét van: szembesülni kell azzal, ami a színpadon történik, átélni és elgondolkodni rajta.

■ *Gondolom, hogy irányítás nélkül azért ez nem nagyon éri el a célját...*

– Az irányítással nagyon finoman kell bánni, mert az ellen mindenki tiltakozik. Teljes joggal. A fiatalok – és nem csak a fiatalok – általában lázadoznak az ellen, hogy bárki is irányítsa őket.

■ *Úgy értem, hogy ha beülnek a fiatalok két órára, akkor valamilyen fogódzókát kell nekik adni mindahhoz, amit látni és hallani fognak.*

– Természetesen, de ennek is meg kell találni a kerekeit. Az Európai Koncertterem Szövetségén belül van egy edukációs csoport, ahol rendszeresen konzultálunk arról, hogy milyen új tendenciák vannak, milyen új pedagógiai módszerek, zenei edukációs trendek, múzeumpedagógiai eszközök. Ez rendkívül fontos. Valójában az a lényeges, hogy a legfiatalabb generáció is megtapasztalja: mindez értük van és róluk szól. Valamint, hogy ez nem valami különleges dolog, hanem

serkenti az érzelmi, pszichológiai „állóképességüket”, kreativitásukat. Tulajdonképpen az a csodálatos, ha belegondolunk, hogy miért és hogyan maradt fenn éppen az európai zenekultúra. Miközben Bachot halála után gyakorlatilag hosszú időre elfeledték, és Mozart sem járt sokkal jobban...

■ *A 20. századig a muzsikusok tulajdonképpen kortárs zenét játszottak...*

– Ennek ellenére mégis fennmaradtak a korábbi mesterek. Valószínűleg azért, mert olyan identitáscsírák vannak az európaiságunkból, az európai gyökereinkből, valamint van egyfajta pszichológiai töltet is – hangnemek intonációs körétől kezdve, a harmóniak feszültségén át – ami segíti az embert, energiát ad neki. A 19. században pedig a zene a polgári szabadság gyönyörű nemzetközi eszményévé vált. Rendkívül izgalmas, ahogy az ázsiai befogadók egyre nyitottabbá válnak az európai zene irányába, egyre többen érkeznek Európába, kifejezetten koncertekre. Azt gondolom, hogy részben azért, mert egy kollektív társadalomból érkezve nagyon vágnak az individualizmusra. Ha először nem is értik, vagy távolinak is tűnik ez a zenei világ, egyszer csak valami megfogja, és megérinti őket. Ilyen tekintetben pedig a művészet Európa valódi szellemi tőkéje. Amikor mondják, hogy milyen jó a közönségünk, akkor el szoktam mondani, hogy ez részben azért van így, mert rengeteg zenész él a városban, valamint a családtagjaik, akik ha közvetve is, de mégis valamilyen kapcsolatban vannak ezzel a kultúrával. Tehát mindez nem véletlen.

Ez egyúttal válasz is arra a szerintem teljesen értelmetlen kérdésre, hogy vajon sok vagy kevés szimfonikus zenekarunk van-e. Erre a kérdésre mindig azazal a hasonlaltal szoktam válaszolni, hogy olyan ez, mint az egykori Szovjetunióban az élsport. A mögött az egy versenyző mögött, aki kijutott az olimpiára és bajnok lett, volt 300 olyan, aki ugyan nem jutott ki, de bármely más országban olimpikon lett volna. Vagyis valóban van, hogy a mennyiség csap át minőségbe. Ahogy

az is meghatározó, hogy fontos identitásképző tényező az európai zene, a kollektív nemzettudat szintjén is. Elég ha például az Egmont-nyitányra gondolunk, ami nálunk az 1956-os forradalom szimbólumává vált. Ezáltal az individuális műalkotás egyben a közös kulturális identitásképző elem szerepét is betölti.

I Visszatérve azonban a nemzetközi együttműködésekre, a már említettek mellett, milyen további együttműködések vannak még?

– A nemzetközi együttműködéseinkben is szeretnénk egyensúlyt teremteni, egy széles európai horizontot átfogni. Ennek következtében gyakorlatilag három évenként kerül sor a külföldi nagyzenekarokra. Ez az ő működési struktúrájukkal, turnérendjükkel is tökéletesen összhangban van: a Berliini vagy a Bécsi Filharmonikusok például annyira keresettek a világ nagy koncertpódiumain, hogy nehéz őket gyakrabban idecsalogatni. Szerencsére azonban bőséges a kínálat, amiből mindig lehet építkezni. Ráadásul szeretnénk felfedezni olyan zenekarokat is, amelyeket eddig még nem ismertünk. A közönség persze alapvetően az évtizedek óta turnézó ikonikus zenekarokat várja, az újakat némi távolságtartás övezi, de mindig kiderül, hogy a nyitottság kifizetődik. Dmitrij Hvorosztovszkij koncertjén például az Uráli Filharmonikusok közreműködtek: a zenekar szinte ismeretlen volt a hazai közönség számára, majd mégis teljesen elbűvölte a hallgatóságot fantasztikus zenekari hangzásával.

I Mi a helyzet a befogadott szimfonikus zenekari koncertekkel? A vidéki zenekarok közül úgy tudom csak a Pannon Filharmonikusok rendelkezik itt állandó bérlettel...

– Igen, és nagyon büszkék vagyunk rájuk és a bérlet-sorozat sikerére: az, hogy egy regionális zenekar Budapesten ilyen teltházat vonz, minden elismerést megérdemel.

I Mi lett a sorsa a korábbi Szimfonikus Zenekari Körkép sorozatuknak?

– A Felfedezések sorozatunkkal kapcsolatos összeállításokat a zenekarokat néhány szólístával, hátha kialakul köztük barátság, tartós szakmai kapcsolat, gyakran érdekes, ritkán hallható műveket mutatunk be a közreműködésükkel, esetleg lehetőséget adunk az itthoni nemzetközi versenyek, illetve a Rising Stars fiatal győzteseknek a budapesti bemutatkozásra a koncertjeiken. Ezáltal egyúttal változatosabb tartalommal szeretnénk volna megtölteni ezeket a szimfonikus zenekari hangversenyeket.

I Milyen szempontjaik voltak a szimfonikus zenekari kínálat kialakításánál a következő évadot illetően?

– Meglehetősen változatos a paletta. Továbbra is a misszióknak része, hogy a nemzetközi kínálatból meghív-

juk az aktuális legjobbakat, természetesen figyelembe véve a naptári egyeztetések lehetőségeit. Fontos szempont a jó karmesterek idecsábítása is, ami megint csak összefügg a sztárok kérdésével. Ezen túlmenően szeretnénk összehozni a különböző műfajokat a szólísták hangsúlyosabb jelenlétével, legyen ez akár hangszeres, akár énekes művész. E törekvéseink csúcspontját jelentik a Müpa különböző tematikus fesztiváljai. A Fesztiválzenekarral közösen rendezzük meg minden évben az Európai Hidak fesztiválját. Ott most a függetlenség száz éve elnyert Baltikum és Lengyelország áll majd a fókuszban. Ennek keretében olyan különleges találkozásokat is létrehozunk, amelyre korábban még nem volt példa. A Sinfonia Varsovia és Piotr Anderszewski nálunk lép majd fel először közösen, mert bármilyen hihetetlenül hangzik, de még nem játszottak együtt. Egyszerűen jövőre is izgalmas évad elé nézünk, szimfonikus zenekari tekintetben is, valamint továbbra is igyekszünk a híd szerepét betölteni Kelet és Nyugat kulturális kínálata között.

Kaizinger Rita

A GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR

próbajátékot hirdet

BRÁCSA TUTTI állásra

A próbajáték időpontja: **2018. június 14. csütörtök 13:30 óra**
A próbajáték helyszíne: Győr, Richter Terem (9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.)

A próbajáték anyaga:

- Egy szabadon választott tétel J. S. Bach szólószonátájából
- F. A. Hoffmeister: D-dúr brácsaverseny I. tétel kadenciával, vagy C. Stamitz: D-dúr brácsaverseny I. tétel kadenciával
- zenekari szemelvények

Érvényes jelentkezés feltételei:

- szakmai önéletrajz, *kérjük megadni azt a mobiltelefonszámot is, amelyen a pályázót elérhetjük (ennek hiányában a jelentkezés érvénytelen)*
- motivációs levél

A fentieket kérjük a zenekar titkárságára (9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.) vagy e-mailben (office@gyfz.hu) eljuttatni **2018. június 11-ig**. A zenekari állások részletes listája és kottaanyaga a titkárságon átvethető, vagy a zenekar honlapjáról www.gyfz.hu letölthető.

Zongorakísérőt a zenekar igény szerint biztosít.

A próbajáték menete:

12:45-13:30 óráig rövid bemutatkozó beszélgetés a GYFZ igazgatói irodájában, melyen részt vesz a GYFZ igazgatója, művészeti vezetője és igazgatóhelyettese.

13:30 órától próbajáték

További információ Ősz Gábor igazgatóhelyettesnél. Tel: +36 30 864 1693

Az álláshely betöltéséhez felsőfokú szakirányú végzettség, erkölcsi bizonyítvány, és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 20§-ban előírtak megléte szükséges.

Bérezés: versenyképes fizetés, kedvezményes lakhatási lehetőség

Sikeressé próbajátékot kívánunk!

Győr, 2018. április 25.

Fűke Géza s.k.
Igazgató